

Autorități contractante

Perioada scurtă rămasă pentru construire pune în pericol proiectele finanțate prin PNRR

În ciuda entuziasmului inițial care a însoțit lansarea mai multor programe de finanțare, autoritățile județene se confruntă cu dificultăți reale în implementarea proiectelor de investiții pentru care au obținut finanțare.

Reprezentanții unor consilii județene spun că s-au confruntat cu proceduri greoaie de avizare și cu durate foarte lungi ale procedurilor de achiziții publice, situații care au dus la scurtarea timpului pentru realizarea efectivă a proiectelor.

Nu numai că a întârziat atribuirea contractelor, dar este greu de susținut ritmul lucrărilor în condițiile în care constructorii nu sunt plătiți la timp. Autoritățile contractante trebuie să facă față provocărilor financiare cauzate de cofinanțări ridicate sau de întârzierea plăților de la autoritățile de management.

În unele cazuri, administrațiile locale se străduiesc să țină pasul cu ritmul impus de contractele deja semnate.

Situația este generată și de derularea în paralel a programelor naționale de investiții, precum Anghel Saligny, PNDL, și a celor cu fonduri europene, cum este PNRR, fapt ce forțează UAT-urile să gestioneze simultan un număr mare de proiecte de investiții.

Mai mult decât atât, termenul limită din 2026 al PNRR începe să pună și mai mare presiune pe autoritățile contractante.

Cu toate că acest termen limită era binecunoscut, respectarea lui este dificilă spun beneficiarii pentru că legislația achizițiilor publice face ca procedurile de achiziție publică să se întindă chiar și pe mai mulți ani.

Lia Olguța Vasilescu, primarul municipiului Craiova și președinta Asociației Municipiilor din România (AMR), a declarat că este ”o veste îngrijorătoare pentru marile orașe” lipsa posibilității de prelungire a Planului Național de Redresare și Reziliență.

Aceasta a subliniat că toate proiectele demarate trebuie finalizate până la mijlocul anului viitor, într-un context în care persistă numeroase blocaje care afectează serios administrațiile locale.

Președinta AMR apreciază că în România, conform legilor achizițiilor publice, sunt mai birocratizate achizițiile derulate prin PNRR, decât investițiile derulate cu împrumuturi de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care se desfășoară în baza legislației achizițiilor europene.

„E o problemă faptul că noi abia acum ieșim cu proiectele PNRR din procedurile de achiziție publică și mai avem doar un an de zile ca să le implementăm. Este foarte complicat. Va fi complicat pentru constructor, pe care vom pune presiune să facă mai repede, mai repede, mai repede și în același timp cred că vom ajunge totuși în situația în care vom avea întârzieri”, a mai spus primarul municipiului Craiova.

Procesare rapidă a cererilor de plată și rambursarea fondurilor pentru a putea fi plătiți constructorii

La solicitarea ARENA Construcțiilor, reprezentanții mai multor consilii județene au formulat o serie de propuneri pentru finalizarea la timp a proiectelor finanțate prin PNRR și reducerea riscului de pierdere a acestor fonduri. Ei sunt de părere că trebuie accelerate

procesarea cererilor de plată și rambursarea fondurilor pentru a putea fi plătiți constructorii. Recomandă debirocratizarea procedurilor, organizarea mai eficientă a achizițiilor publice și introducerea unor instrumente de sprijin pentru beneficiari.

În paralel, subliniază importanța unor ghiduri clare, a unei comunicări mai bune cu ministerele și a formării continue a personalului din administrația publică locală.

În cele ce urmează, prezentăm opiniile reprezentanților consiliilor județene.

Marius Opreșcu, președintele CJ Olt

Întârzierile la plată au afectat graficele de execuție a lucrărilor

În primul rând trebuie asigurate fondurile necesare autorităților de management pentru efectuarea plăților către beneficiari, atrage atenția Marius Opreșcu, președinte CJ Olt. El spune că: „au fost întârzieri în efectuarea plăților în cadrul PNRR, întârzieri de până la 3 luni de la data depunerii cererilor de transfer de către beneficiar. Aceste întârzieri au afectat derularea contractelor de execuție lucrări, constructorii având probleme în gestionarea fluxurilor financiare, cu efecte asupra graficelor de execuție a lucrărilor.” Totodată, președintele CJ Olt propune să fie procesate cu celeritate cererile de transfer în cadrul PNRR și autorizările la plată. În mod

Marius Opreșcu, președintele CJ Olt

similar și cererile de rambursare finale și autorizarea la plată a acestora.

Pentru următoarele perioade de programare ar trebui simplificate și debirocratizate procedurile, transpunând astfel în legislație lecțiile învățate în implementarea programelor.

O altă propunere vizează stabilirea aspectelor de formă care nu presupun semnarea unui act adițional la contractul de finanțare și care se realizează prin notificare pentru mai multe modificări ale contractelor de finanțare.

Pentru perioada 2014–2020, Consiliul Județean Olt a avut un grad de absorbție a fondurilor europene de 99%. Pentru perioada 2021–2027, gradul de absorbție este de 30%.

Daniela Cîmpean, președinta CJ Sibiu

Achiziții publice, organizate mai eficient

Organizarea mai eficientă a achizițiilor publice este recomandarea reprezentanților CJ Sibiu:

”În sensul în care ar trebui întocmit PAAP-ul pe proiecte și stabilirea tipului de procedură prin raportarea la fiecare proiect individual și nu cumulat pe instituție. În prezent, pentru unele achiziții de valoare foarte mică (ex. 10.000 lei) trebuie aplicată procedura simplificată, deoarece achizițiile de același tip, de servicii similare, cu același cod CPV, sunt cumulate pe instituție.”

Autoritatea contractantă apreciază că ar fi benefic un sprijin constant acordat beneficiarilor din partea autorităților de management

Daniela Cîmpean, președinta CJ Sibiu

prin organizarea de întâlniri de informare periodice, cursuri de instruire care să asigure nu numai o îmbunătățire a capacității personalului din administrația publică, dar și o sursă motivațională pentru aceștia.

Și, nu în ultimul rând, problema de bază a tuturor proiectelor, rambursarea fondurilor de către finanțator să se facă mai rapid.

Gradul de absorbție a fondurilor europene este de 5% la nivelul CJ Sibiu.

Valeriu Iftime, președintele CJ Botoșani

Sincope în derularea contractelor pot fi cauzate de întârzierea plăților

O perioadă medie de timp în efectuarea plăților este de una-trei luni, situație care poate atrage sincope în derularea contractelor și, mai ales, dificultăți în desfășurarea activității operatorilor economici cu care instituția a încheiat contracte de servicii/lucrări/furnizare.

”În vederea minimizării timpilor mari de așteptare în efectuarea plăților și posibilele întârzieri în derularea contractelor, CJ Botoșani a utilizat, în funcție de specificul ghidurilor și contractelor de finanțare, mecanismul cererilor de transfer pentru facturi plătite din bugetul propriu, acestea fiind solicitate ulterior la rambursare către autoritatea de management”, a subliniat Valeriu Iftime, președinte CJ Botoșani.

Gradul actual de absorbție a fondurilor europene la nivelul Consiliului Județean este de 13%, calculat astfel: valoarea totală a plăților efectuate, raportat la valoarea eligibilă a tuturor proiectelor aflate în implementare.

Valeriu Iftime consideră că există o multitudine de măsuri care ar putea avea un impact

Valeriu Iftime, președintele CJ Botoșani

semnificativ asupra îmbunătățirii mecanismelor de atragere a fondurilor europene nerambursabile, pentru o mai bună absorbție a fondurilor europene, câteva dintre acestea fiind:

- crearea unui sistem eficient de absorbție, prin optimizarea arhitecturii instituționale și a reglementărilor care guvernează funcționarea sistemului,

- simplificarea modului de accesare a fondurilor, precum și a procedurilor de implementare a proiectelor,
- instituirea unor mecanisme de interoperabilitate (inclusiv prin digitalizare) între instituțiile statului în ceea ce privește obținerea avizelor pentru proiectele de investiții, conform certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire;
- scurtarea termenelor de aprobare de către autoritățile de management a cererilor de plată/rambursare,
- responsabilizarea tuturor actorilor implicați în acest proces complex de absorbție, respectiv nu doar a autorităților contractante, ci și a contractanților (proiectanți, diriginți de șantier), care beneficiază de fondurile nerambursabile ale Uniunii Europene;
- eliminarea taxelor de avizare pentru proiectele finanțate din fonduri UE sau proiecte ale administrațiilor publice locale.

Lucian Romașcanu, președintele CJ Buzău

Simplificarea procedurilor administrative este esențială

Consiliul Județean Buzău s-a confruntat, de asemenea, cu întârzieri ale plăților făcute de către autoritățile de management.

„Cu toate acestea, echipele de implementare, împreună cu autoritățile competente, au întreprins măsurile necesare pentru a preveni orice impact negativ asupra derulării

proiectelor. Aceste măsuri au inclus, printre altele, întocmirea de acte adiționale, emiterea notificărilor corespunzătoare, precum și furnizarea de răspunsuri la clarificările solicitate. Aceste acțiuni au asigurat continuitatea investițiilor și au permis respectarea termenelor stabilite, minimizând astfel sincopele în

implementarea contractelor”, potrivit președintelui CJ Buzău, Lucian Romașcanu.

În vederea creșterii gradului de absorbție a fondurilor europene, el consideră că simplificarea procedurilor administrative de verificare, evaluare și autorizare reprezintă ”un pas esențial”.

De asemenea, ar fi benefic să se optimizeze termenele de procesare a documentațiilor și să se diminueze complexitatea formularelor și a cerințelor administrative, astfel încât să se încurajeze participarea tuturor actorilor implicați în proiectele cu fonduri europene. Un alt aspect important ar fi îmbunătățirea comunicării și coordonării între autoritățile de management și beneficiarii fondurilor, pentru a preveni întârzierile și pentru a oferi sprijin continuu în implementarea proiectelor. ”Prin aceste măsuri, am putea reduce birocrăția, am crește transparența și am facilita

Lucian Romașcanu, președintele CJ Buzău

accesul rapid și eficient la fondurile europene, ceea ce ar duce la o absorbție mai mare și mai rapidă a acestora”, apreciază președintele CJ Buzău.

Procentul de absorbție a fondurilor europene la nivelul Consiliului Județean Buzău este de 13%, luând în calcul suma totală a fondurilor europene absorbite (cheltuite și rambursate) până în aprilie 2025 aferentă valorii totale eligibile FEDR, respectiv suma de 59,94 milioane lei din totalul fondurilor eligibile contractate de peste 456,03 milioane lei.

Marian Pavel, președintele CJ Ialomița

Evaluarea cererilor de finanțare, mai rapidă

La CJ Ialomița a existat o situație de sistare a lucrărilor de execuție din cauza întârzierii plăților. Pentru proiectul *Transformarea Bibliotecilor din Județul Ialomița în HUB-uri de dezvoltare a competențelor digitale* s-au înregistrat întârzieri la plata cererilor de transfer în care au fost incluse la decontare facturi aferente execuției lucrărilor, fapt ce a dus, pentru o perioadă, la sistarea lucrărilor de execuție. Dar, ”la acest moment nu există nicio cerere de transfer neplătită, iar execuția lucrărilor este în desfășurare”, subliniază reprezentanții CJ Ialomița.

Gradul de absorbție a fondurilor europene la nivelul Consiliului Județean Ialomița este de

Marian Pavel, președintele CJ Ialomița

14,76% pentru proiectele aferente Programului de finanțare 2021–2027. În perioada anterioară de programare absorbția a fost de 93% pentru proiectele aferente Programului de finanțare 2014–2020.

Marian Pavel, președintele CJ Ialomița, este de părere că pentru o mai bună absorbție a fondurilor europene ar trebui diminuați timpii de verificare a cererilor de transfer / cererilor de plată / cererilor de rambursare în vederea decontării cheltuielilor eligibile. Totodată, ar trebui redus și timpul de evaluare a cererilor de finanțare.

Dinu Iancu-Sălăjanu, președintele CJ Sălaj

Principiul rambursării în toate programele finanțate din fonduri europene

CJ Sălaj s-a confruntat cu întârzieri în accesarea finanțărilor. Spre exemplu pentru proiectul ”Extinderea și dotarea Ambulatoriului de specialitate din cadrul Spitalului Județean de Urgență Zalău”, finanțat prin PNRR – C12, s-au depus începând cu luna septembrie 2024 patru cereri de transfer în valoare totală de peste 980 mii lei, dar nu s-au efectuat plăți. Astfel, autoritatea contractantă nu a putut achita facturile emise de operatorii economici, aceștia urmând să perceapă penalități pentru perioada de întârziere.

În cazul proiectelor aflate în implementare cu finanțare prin Programul Regional Nord-Vest 2021–2027 nu au fost întârzieri în efectuarea plăților de către Autoritatea de Management, Președintele CJ Sălaj recomandă utilizarea principiului rambursării în toate programele finanțate din fonduri europene: autoritățile contractante ar avea astfel posibilitatea să

Dinu Iancu-Sălăjanu, președintele CJ Sălaj

plătească facturile emise de operatorii economici, iar ulterior să ramburseze banii din fondurile europene, evitându-se astfel

întârzierile care există la momentul actual în cadrul PNRR.

De asemenea, să fie stabilite criterii de evaluare și selecție care să nu dezavantajeze spitalele mici, dar nu mai puțin importante pentru zona respectivă – niciodată Spitalul Județean de Urgență Zalău nu va putea obține punctaj în fața unui spital mare din județul Cluj, spre exemplu, dacă se ia în considerare: bazinul populațional deservit, capacitatea de spitalizare a unității sanitare, indicele de complexitate a cazurilor la nivel de unitate sanitară, capacitatea unității sanitare – resursa umană disponibilă. Toți acești indicatori se vor modifica pozitiv tocmai după realizarea investițiilor propuse.

Constantin Rădulescu, președintele CJ Vâlcea

„Ca propuneri pentru o mai bună absorbție a fondurilor europene la nivelul Consiliului Județean ar fi asigurarea unui flux de numerar de către toate Autoritățile de Management, respectiv introducerea mecanismului cererilor de prefinanțare la nivelul tuturor ministerelor”, subliniază președintele CJ Vâlcea.

Toma Florin Petcu, președintele CJ Giurgiu

Modificarea legislației privind achizițiile publice, prin reducerea birocrăției excesive din acest domeniu și, implicit, a celor referitoare la soluționarea contestațiilor la CNSC și în instanță, ar contribui semnificativ la o mai bună absorbție a fondurilor europene, sunt de părere reprezentanții CJ Giurgiu.

Horia Teodorescu, președintele CJ Tulcea

În vederea unei mai bune absorbții a fondurilor europene, recomandările reprezentanților CJ Tulcea vizează simplificarea procedurilor de accesare, în special simplificarea Ghidurilor Solicitantului (cu precizarea mai clară a cerințelor de respectare a indicatorilor), organizarea mai multor sesiuni de informare (atelieri) pentru potențialii solicitanți/beneficiari.

Virgiliu-Daniel Nanu, președintele CJ Prahova

Pentru a îmbunătăți absorbția fondurilor europene este recomandată inițierea de proiecte integrate care să atragă finanțări semnificative.

Elaborarea unor studii de fezabilitate și documentații de calitate superioară va crește șansele de aprobare și va preveni problemele ce ar putea cauza întârzieri în implementare.

Grigore Florin Moldovan, administrator public CJ Bistrița-Năsăud

„Au fost și ne confruntăm și în continuare cu întârzieri în efectuarea plăților de către Autoritățile de Management, situație ce conduce implicit la întârzieri în efectuarea plăților către contractanți. Întârzieri în efectuarea plăților apar, mai ales, în cazul contractelor din cadrul proiectelor derulate prin PNRR”, spune Grigore Florin Moldovan, administrator public CJ Bistrița-Năsăud.

Propunerile sale pentru o mai bună absorbție a fondurilor europene sunt legate de elaborarea și publicarea cât mai rapidă a ghidurilor solicitanților de finanțare pentru pregătirea din timp a depunerii proiectelor. De asemenea, consideră că ar trebui simplificate ghidurile solicitanților de finanțare.

Perioadele de depunere a cererilor de finanțare ar trebui prelungite ținând cont de data deschiderii apelurilor până la închiderea acestora, pentru finalizarea tuturor documentelor solicitate. Și, nu în ultimul rând, scurtarea procesului de evaluare a proiectelor depuse. ■

Din totalul bugetului PNRR (28,5 miliarde euro), conform celor mai recente raportări furnizate de către coordonatorii de reforme/investiții au fost încheiate 19.133 de contracte de finanțare, ne-au transmis reprezentanții Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE).

Valoarea totală a acestor contracte este de peste 46,36 miliarde euro, din care bugetul PNRR reprezintă circa 25,50 miliarde euro, finanțarea publică națională se ridică la aproximativ 8,40 miliarde euro, iar cheltuielile neeligibile sunt de peste 5,75 miliarde euro și TVA – circa 6,69 miliarde euro.

„Renegocierea PNRR reprezintă o măsură esențială pentru a se asigura absorbția fondurilor europene alocate României, evitând astfel riscul pierderii acestora.

În vederea ajustării ținutelor și jaloanelor din PNRR, la nivelul MIPE a fost efectuată o evaluare comprehensivă a investițiilor întârziate în cadrul PNRR, acestea fiind încadrate în diferite categorii de risc.

Simultan, se examinează posibile scenarii privind renegocierea PNRR, astfel încât România să rămână aliniată priorităților europene și să evite blocajele în accesarea următoarelor tranșe de finanțare”, mai spun reprezentanții MIPE.

Programul național de investiții Anghel Saligny Cererile de plată sunt mai puține pentru că multe proiecte sunt în proiectare

Argeș

Proiecte în faza de elaborare PT, urmează licitațiile

CJ Argeș nu a depus anul acesta cereri de plată pentru proiectele finanțate prin programele naționale Anghel Saligny și PNDL. Cele prin PNDL au fost finalizate iar pentru cele prin Anghel Saligny majoritatea contractelor de finanțare au fost semnate la finalul anului trecut sau la începutul acestui an. Acum proiectele sunt în faza de elaborare a documentațiilor tehnice (PT-uri) și vor urma procedurile de licitație, ne-a spus Alin Mihail Stoicea, directorul Direcției Tehnice din CJ Argeș.

Singura excepție este o proiectare pentru o stație de epurare finanțată prin Anghel Saligny.

„Nu am depus cerere de plată decât pentru un singur obiectiv. Dar în toamnă vor începe și solicitările de plată pentru obiectivele care

au proiectele executate sau unde începe execuția lucrărilor. Foarte multe dintre obiectivele pe care le avem sunt în proceduri de licitație sau în parte de proiectare”, ne-a precizat domnul Stoicea.

El subliniază că procesul de avizare și contestațiile pot întârzia semnificativ începerea lucrărilor: „De multe ori durează mai mult până obții toate avizele, decât execuția efectivă a unui drum”.

Bistrița-Năsăud

Ritm bun al execuției, fără blocaje din cauza plăților

Ciprian Ceclan, directorul executiv al CJ Bistrița-Năsăud, spune că județul are o situație relativ stabilă. Consiliul Județean a depus cereri de plată în valoare de aproximativ 8,6 milioane lei doar pe programul Anghel Saligny.

Chiar dacă platforma de raportare a fost temporar nefuncțională, constructorii nu au întâmpinat probleme majore de finanțare, iar lucrările nu au fost întrerupte, susține domnul Ceclan.

Pe proiectele de drumuri, cu excepția unui caz aflat în contestații, sunt în execuție toate celelalte lucrări atât prin PNDL, cât și prin Anghel Saligny. Mai mult, sunt mari șanse ca acestea să fie finalizate cu câteva luni înainte de termenul contractual, estimat pentru februarie-martie 2026.

În ceea ce privește PNRR, Ciprian Ceclan admite existența unor întârzieri la plată, însă fără impact semnificativ asupra proiectelor. Dificultăți mai mari au apărut în legătură cu ajustările de preț ale contractelor mai vechi. În schimb, la capitolul cofinanțări și cheltuieli neeligibile, instituția s-a pregătit din timp și nu s-au înregistrat probleme majore. ■